

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2016/175
Karar Sayısı : 2016/168
Karar Tarihi : 2.11.2016
R.G.Tarih-Sayısı : Tebliğ edildi

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Büyükçekmece 1. İcra Hukuk Mahkemesi (Ceza Mahkemesi Sıfatıyla)

İTİRAZIN KONUSU: 14.12.2009 tarihli ve 5941 sayılı Çek Kanunu'nun 5. maddesinin, 15.7.2016 tarihli ve 6728 sayılı Kanun'un 63. maddesiyle değiştirilen (1) numaralı fıkrasının yedinci cümlesinin, Anayasa'nın 36. ve 37. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi talebidir.

OLAY: Karşılıksız çek keşide etmek suçu iddiasıyla açılan ceza davasında, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

I- İPTALİ İSTENİLEN KANUN HÜKMÜ

Kanun'un itiraz konusu kuralı da içeren 5. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“MADDE 5- (1) (Değişik: 15/7/2016-6728/63 md.) Üzerinde yazılı bulunan düzenleme tarihine göre kanuni ibraz süresi içinde ibrazında, çekle ilgili olarak “karşılıksızdır” işlemi yapılmasına sebebiyet veren kişi hakkında, hamilin şikâyeti üzerine, her bir çekle ilgili olarak, binbeşyüz güne kadar adli para cezasına hükmolunur. Ancak, hükmedilecek adli para cezası; çek bedelinin karşılıksız kalan miktarı, çekin üzerinde yazılı bulunan düzenleme tarihine göre kanuni ibraz tarihinden itibaren işleyecek 3095 sayılı Kanuna göre ticari işlerde temerrüt faizi oranı üzerinden hesaplanacak faizi ile takip ve yargılama gideri toplamından az olamaz. Mahkeme ayrıca, çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağına; bu yasağın bulunması hâlinde, çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağının devamına hükmeder. Yargılama sırasında da resen mahkeme tarafından koruma tedbiri olarak çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağına karar verilir. Çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağı, çek hesabı sahibi gerçek veya tüzel kişi, bu tüzel kişi adına çek keşide edenler ve karşılıksız çekin bir sermaye şirketi adına düzenlenmesi durumunda ayrıca yönetim organı ile ticaret siciline tescil edilen şirket yetkilileri hakkında uygulanır. Koruma tedbiri olarak verilen çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağı kararlarına karşı yapılan itirazlar bakımından 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 353 üncü maddesinin birinci fıkrası hükmü uygulanır. **Bu suçtan dolayı açılan davalar icra mahkemesinde görülür ve İcra ve İflas Kanununun 347, 349, 350, 351, 352 ve 353 üncü maddelerinde düzenlenen yargılama usulüne ilişkin hükümler uygulanır. Bu davalar çekin tahsil için bankaya ibraz edildiği veya çek hesabının açıldığı banka şubesinin bulunduğu yer ya da hesap sahibinin yahut şikâyetçinin yerleşim yer mahkemesinde görülür.**”

II- İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında, başvuru kararı, Raportör Cengiz ERTEN tarafından hazırlanan ilk inceleme raporu ve itiraz konusu kanun hükmü okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

2. 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un "*Anayasaya aykırılığın mahkemelerce ileri sürülmesi*" başlıklı 40. maddesinde, Anayasa Mahkemesine itiraz yoluyla yapılacak başvurularda izlenecek yöntem belirtilmiştir. Maddenin (1) numaralı fıkrasında, bir davaya bakmakta olan mahkemenin, bu davada uygulanacak bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görmesi hâlinde veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda, bu fıkra da sayılan belgeleri dizi listesine bağlayarak Anayasa Mahkemesine göndereceği kurala bağlanmış; fıkranın (a) bendinde "*İptali istenen kuralların Anayasanın hangi maddelerine aykırı olduklarını açıklayan gerekçeli başvuru kararının aslı*", (b) bendinde "*Başvuru kararına ilişkin tutanağın onaylı örneği*", (c) bendinde "*Dava dilekçesi, iddianame veya davayı açan belgeler ile dosyanın ilgili bölümlerinin onaylı örnekleri*" Mahkemeye gönderilecek belgeler arasında sayılmıştır. Maddenin (4) numaralı fıkrasında ise açık bir şekilde dayanaktan yoksun veya yöntemine uygun olmayan itiraz başvurularının, Anayasa Mahkemesi tarafından esas incelemeye geçilmeksizin gerekçeleriyle reddedileceği hükme bağlanmıştır.

3. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 46. maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendinde, "*Başvuru kararına ilişkin tutanağın onaylı örneği*", (b) bendin de ise "*Dava dilekçesi, iddianame veya davayı açan belgeler ile dosyanın ilgili bölümlerinin onaylı örnekleri*,"nin gerekçeli başvuru kararının aslı ile birlikte Mahkemeye sunulması gerektiği ifade edilmiştir.

4. İçtüzüğü'nün 49. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendinde de, Anayasa Mahkemesince yapılan ilk incelemede, başvuruda eksikliklerin bulunduğu tespit edilmesi halinde itiraz yoluna ilişkin işlerde esas incelemeye geçilmeksizin başvurunun reddine karar verileceği; (2) numaralı fıkrasında ise anılan (b) bendi uyarınca verilen kararın, itiraz yoluna başvuran mahkemenin eksiklikleri tamamlayarak yeniden başvurmasına engel olmadığı belirtilmiştir.

5. Yapılan incelemede itiraz yoluna başvuran Mahkeme tarafından, iptali istenen kuralların Anayasanın hangi maddelerine aykırı olduklarını açıklayan gerekçeli başvuru kararının aslı, başvuru kararına ilişkin tutanağın onaylı örneği ile dosyanın ilgili bölümlerinin onaylı örneklerinin gönderilmediği anlaşılmıştır.

6. Öte yandan, 6216 sayılı Kanun'un "*Başvuruya engel durumlar*" başlığını taşıyan 41. maddesinin (2) numaralı fıkrasında, "*İtiraz yoluna başvuran mahkemede itiraz konusu kuralın uygulanacağı başka dava dosyalarının bulunması hâlinde, yapılmış olan itiraz başvurusu bu dosyalar için de bekletici mesele sayılır.*" denilmiştir. Anılan hükme göre aynı Mahkeme tarafından aynı kurala ilişkin birden fazla itiraz başvurusunda bulunulması mümkün değildir. Bu bağlamda, Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 49. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, eksiklikler tamamlanarak yeniden itiraz başvurusu yapılması halinde, aynı itiraz konusu kuralın uygulanacağı başka dava dosyaları için söz konusu itiraz başvurusunun bekletici mesele sayılması gerektiği hususu dikkate alınmalıdır.

7. Açıklanan nedenlerle, 6216 sayılı Kanun'un 40. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerine aykırı olduğu anlaşılan itiraz başvurusunun, aynı Kanun'un 40.

Esas Sayısı : 2016/175
Karar Sayısı : 2016/168

maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince yöntemine uygun olmadığından esas incelemeye geçilmeksizin reddi gerekir.

III- HÜKÜM

14.12.2009 tarihli ve 5941 sayılı Çek Kanunu'nun 5. maddesinin, 15.7.2016 tarihli ve 6728 sayılı Kanun'un 63. maddesiyle değiştirilen (1) numaralı fıkrasının yedinci cümlesinin iptaline karar verilmesi talebiyle yapılan itiraz başvurusunun, 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince yöntemine uygun olmadığından, esas incelemeye geçilmeksizin REDDİNE, 2.11.2016 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan

Zühtü ARSLAN

Başkanvekili

Burhan ÜSTÜN

Başkanvekili

Engin YILDIRIM

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye

Serruh KALELİ

Üye

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye

Recep KÖMÜRCÜ

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Hicabi DURSUN

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Muammer TOPAL

Üye

M. Emin KUZ

Üye

Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye

Kadir ÖZKAYA

Üye

Rıdvan GÜLEÇ

Esas Sayısı : 2016/175
Karar Sayısı : 2016/168

Üye

Recai AKYEL

Üye

Yusuf Şevki HAKYEMEZ